

ELS ESCORPINS DE CAN SEIXANTA-DOS

Edicions 62, de Barcelona, ha celebrat recentment la publicació del seu exemplar número 500. Aquest esdeveniment, sortosament no insòlit dins el panorama de la nostra cultura, ens serveix per a recordar aquesta fita, tot comentant la seva col·lecció de llibres de poesia.

Obviament editar llibres no precisa cap justificació. Amb tot aquesta col·lecció, per si algun agosarat inquisidor té de girs de preguntar, l'Editorial ja li avença la resposta:

«La col·lecció «Els llibres de l'Escorpió»/POESIA té un objectiu múltiple: d'una banda, oferir una oportunitat a la jove poesia catalana i, especialment, a l'experimentació de noves formes expressives; d'altra banda, publicar les obres, inèdites o no, dels grans poetes vivents que són els mestres directes de les promocions actuals; finalment, reeditar textos poètics de qualsevol època que, per una circumstància o altra, no hagin tingut prou difusió, comptant-hi les versions importants de poesia estrangera».

Uns objectius que no han reeixit totalment, donades les sabudes circumstàncies conegudes de tots: excés d'ineptitud per part dels «poetes» joves, mercat que fa figa, minories veritablement minoritàries, al contrari d'altres llocs on la minoria la nodreix un percentatge de la població que ja voldriem per a les nostres latituds... Però encara no està abatuda del tot la nostra minoria de lectors poètics i gràcies a ells i a l'esforç editorial, car és una col·lecció amb pèrdues econòmiques, aquests objectius principals faciliten el pas dels secundaris, per tal d'un major gaudiment d'un nombre de lectors cada vegada més ampli i d'un enriquiment dels nostres plaers estètics i íntims.

Setze són els títols trets fins avui: 2 de J. V. Foix, 2 de Pere Gimferrer, 2 de Joan Vinyoli, i un de Josep Carner,

Francesc Vallverdú, Carles Riba, Francesc Parcerisas, Joan Brossa, Salvador Espriu, Narcís Comadira i V. A. Estellés i Safo, respectivament. Setze títols en gairebé vint-i-sis mesos, un bon promig que caldria que imitessin altres editorials.

Joaquim Molas, catedràtic i crític de literatura catalana, és el director d'aquesta col·lecció. Ha donat un caire d'homogeneïtat de contingut, en una cosa tan difícil de complaure al públic com és l'edició de llibres de poesia, al llarg d'aquests anys de cercar i escollir, de demanar i rebutjar, que fa una línia de poesia culta i per a entenedors. Màxims exponents de la mateixa són *Hora foscant* de Gimferrer, *Nabí* de Carner i *Versions de Hölderlin* de Riba.

Pere Quart, ironitzant, deia «Establiu llatzarets per a lírics purs». Evidentment, no és el cas d'aquesta col·lecció, malgrat el sospitos nom amb traces d'esquerpitud amb el que hom la bateja. Els escorpins, amb verí o sense, són estèticament purs i naturalment bells; qui només viu amb ells acaba emmetzinat, però qui els observa amb un gruix de cinc mil·límetres de vidre com a barrera, conserva la suficient lucidesa per a distingir de tant i tant paperam poètic com corren pels aparadors de botigues i botiguetes, aquests petits escorpins blancs que fan una fil·lada cada dos mesos i especialment el 23 d'abril, són punyents a més no poder.

Les cobertes, pulcres, netes i clares, degudes a Loni Geest i Tone Hoversstad, cal que es conservin. Tant de bo que no passi el mateix que amb una altra col·lecció de la mateixa editorial ha succeït. Ens referim a la popular *Antologia Catalana* a la qual, d'acord amb uns típics postulats avui en voga com si fossin uns paquets de cigarretes, s'ha substituït l'antiga portada per una de «moderna» i psicodèlica, que no escau gens de bé amb Ramon Llull i altres clàssics de l'ofici.

Volums reduïts que no arriben al centenar de fulls, tipografia neta, addient per a llegir amb calma, i un contingut, que si fóssim garantidors de llur qualitat, hauríem de dir: és bó! Vegeu-ne si més no unes mostres, com si de teló es tractés pel nostre escrit:

NEGRA NIT

Matraca girant, vas de fosca,
ningú no veig, ningú no em veu.
Escolto les onades

adolorades del vent.

Estar despert així,
sobre una post d'agulles
clavant-se al cos, fa un mal sense
[recurs.

Vull, si pot ser, dormir.

JOAN VINYOLI

I d'aquesta manera encisadora podem veure un ennegrit i enfosquit poema que ilustra envers un gairebé abandonat marc poètico-cultural, i ensems els colors d'antracita i atzabeja lluiran en mots de Gimferrer d'acabament final:

Així la nit,
com una malla, envolta els moviments
secrets dels éssers, les escorrialles
de l'ofici carnal, els encenalls
rogencs del cel que crema els seus
[teatres.

JOSEP M. FIGUERES

